

FAILI

3/2017

Tiedonhallinnan ja arkistoinnin erikoislehti

PÄÄKIRJOITUS

Arkistot vaarassa s. 3

ARKISTOT

Työnjako arkistoille s. 8

Mikä Musiikkiarkisto s. 14

TEKNIKKAA

Palosta digitointiin s. 20

KOKEMUKSIA JA LÖYTÖJÄ

Arkistoherätys s. 34

Tasa-arvo rautateillä s. 38

Toimitus
Päätoimittaja: Juha Henriksson,
 juha@musiikkiarkisto.fi
 045-2495680

Julkaisutoimikunta
Pekka Henttonen, Tampereen Yliopisto,
Riitta Itälä
Susanna Kokkinen, pj, Aalto-yliopisto
Pekka Lähteenkorva, Urho Kekkosen Arkisto,
Juho Rännäli, Tulli
Johannes Valo Hyvinkään kaupunginarkisto

Toimitus pidättää itselleen oikeuden editoida julkaistavaksi tarjottua aineistoa. Kirjoitukset pyydetään toimittamaan ensisijaisesti txt-muodossa. Valokuvat JPEG- (paras laatu) PNG- tai TIFF-muodossa. vähintään 300 dpi/20x15cm. Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Vuosikerran hinta 2017 on 60,00, opiskelijat 10,00 euroa. Tilaushintoihin lisätään arvonlisävero 10 %.

ISSN 1237-2196 Painosmäärä 500 kpl

Julkaisija: Liikearkistoyhdistys ry, PL 271, 00101 HELSINKI www.liikearkistoyhdistys.fi Puh. 044-5512029

Tilaukset: sihteeri@liikearkistoyhdistys.fi

Ilmoitukset
 Ilmoitusmyynti, puhelin 045-2495680
 Ilmoitushinnat 2017

1/1 sivu takakansi 4-väri 1200
 1/1 sivu 3. kansi 4-väri 1000
 1/1 muut sivut 4-väri 800
 1/2 sivua takakansi 4-väri 600
 1/2 sivua muut sivut 4-väri 500
 1/4 sivua takakansi 4-väri 300
 1/4 sivua muut sivut 4-väri 250

Toistoalennus: sama aineisto 4 ilmoituskertaa 20%,
 2 ilmoituskertaa 10%.
 Ilmoitusvalmistus 50 e/sivu.
 Oman mainosmateriaalin postitus lehden mukana: kokosivun ilmoitushinta ja lisäksi sisäänpisto- ja postituskulut.
 Hintoihin lisätään arvonlisävero.
 Hinnat sitoutumuksetta.
 Ilmoitusaineiston tekniset tiedot
 Painotuotteen koko 173 X 245 mm.
 Tiedostomuodot valmiit aineistot painettava pdf, fontit konvertoituina, järjestelmä Windows.
 Kuvat jpeg, tiff, eps, värijärjestelmä CMYK.
 Kuvaresoluutio vähintään 300 dpi
 Muista tiedostomuodoista ota yhteyttä.
 Aineiston toimitusosoite:
 juha@musiikkiarkisto.fi tai
 Juha Henriksson, Musiikkiarkisto, Sörnäisten rantatie 25, 00500 Helsinki

Paino
 Finepress Oy, Turku 2017

SISÄLTÖ

PÄÄKIRJOITUS

3 Vaarantaako tietosuojalainsäädäntö arkistoinnin?
 Juha Henriksson

TAPAHTUMAT

4 Yksityisyys, henkilötiedot, oikeudet ja kokemukset
 Miia Kosonen

8 Teemapäivässä pureudutaan pilvipalveluihin
 Olli Alm

ARKISTOT

8 Yksityisarkistojen hankintaan työnjako
 Juha Henriksson

11 Äänitearkisto syntyi pelastamaan musiikkihistoriaa
 Janne Mäkelä

13 Metsähallituksessakin siirrettiin päätearkisto
 Juha Rauhamäki

14 Mikä ihmeen Musiikkiarkisto?
 Pekka Lähteenkorva

ARKISTOTEKNIKKAA

20 Viitasaaren osuiskaupan arkiston pelastaminen
 Markku Rajama

23 Kestävän äänen jäljillä
 Janne Mäkelä

KOULUTUS

26 AY:n seminaari pohtii tietosuoja-arkistoissa
 Juha Henriksson

TIEDONHALLINTA

27 Sähköinen allekirjoitus ja sopimuskulttuuri
 Marita Willman

KOLUMNI

30 Liikkari ja sen kaverit
 Osmo Palonen

32 Epäonnistumisetkin kuuluisivat arkistoon
 Roope Hollmen

ARKISTOKOKEMUKSIA

34 Arkistot tutuiksi diplomatian historian kautta
 Mikko Koskela

PUHEENVUORO

36 Miten hallita oikeuksiin liittyviä tietoja?
 Jessica Parland - von Essen

ARKISTOLÖYTÖ

38 VR:llä taisteltiin tasa-arvon puolesta
 Anna-Maria Kangastu

Ilmoitukset: Disec s.48

Kansi: Äänitearkiston aineistoa siirretään Musiikkiarkistoon. Jo sitemitelyä 78 kierroksen levyjä Musiikkiarkiston hyllyssä. Kuva: Juha Henriksson.

PÄÄKIRJOITUS

Vaarantaako tietosuoja-lainsäädäntö arkistoinnin?

Tämä on ensimmäinen Faili, jonka olen päätoimittanut. Osmo Palosen kädenjälki näkyy kuitenkin vielä hyvin vahvasti tässä lehdessä, sillä Osmo on vastannut lehden ulkoasusta. Vahdinvaihto on sujunut erittäin jouhevasti, sillä lehden taiton lisäksi Osmo on toiminut muutenkin henkisenä tukena. Haluan kiittää Osmoa kaikesta, minkä hän on yli kymmenen vuoden aikana tehnyt Failin kehittämiseksi. Hänen luomalleen vankalle ja monipuoliselle pohjalle on hyvä rakentaa Failin tulevaisuutta.

Tässä numerossa on näkyvästi esillä äänitteiden arkistointi. Aivan näin laajalti ei ollut tarkoitus nostaa esille itselleni läheisiä asioita, mutta aikataulusyistä Pekka Lähteenkorvan juttu Musiikkiarkistosta ei ehtinyt viime numeroon. Janne Mäkelän kirjoitus Suomen Äänitearkisto ry:stä on puolestaan hyvinkin ajan-kohtainen, sillä yli 400 hyllymetriä Äänitearkiston aineistoja ollaan parhaillaan siirtämässä Yleisradion tiloista Musiikkiarkistoon. Viime päivät ovatkin olleet kiireisiä, sillä Failin toimittamisen lisäksi olen roudannut kollegoideni ja Äänitearkiston vapaaehtoisten kanssa tuhansittain painavia ja herkästi vaurioituvia shellakkalevyjä.

Euroopan Unionin yleinen tietosuoja-asetus tuli voimaan 25.5.2016 ja sitä sovelletaan 25.5.2018 alkaen. Asetus on kansallisesti suoraan sovellettava säädös, mutta se jättää

kansallista liikuntavaraa, jolla tarkennetaan asetuksen säännöksiä. Oikeusministeriön asettama TATTI-työryhmä on luovuttanut kesäkuussa mietintönsä oikeusministeri Antti Häkkäselle, jossa se ehdottaa säädettäväksi uutta tietosuojalakia, jota sovellettaisiin rinnakkain EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa. Samalla kumottaisiin nykyinen henkilötietolaki. TATTI-työryhmän mietintö on parhaillaan lausunto-kierroksella. Tavoitteena on, että hallituksen esitys uudesta tietosujalajasta annetaan syksyllä.

Tietosuoja-asetus ja TATTI-työryhmän mietintö ovat herättäneet keskustelua ja huolta monessa organisaatiossa. Esimerkiksi kirjastojen, arkistojen ja museoiden yhteinen KAM-juridiikkaryhmä katsoi 21.6.2017 antamassaan lausunnon, että valmistella oleva kansallinen tietosujalaki vaarantaisi toteutuessaan suomalaisten muistiorganisaatioiden toiminnan, sillä se ei huomioisi kulttuurihistoriallisen aineiston keräämiseen, tallentamiseen ja tarjolle asettamiseen liittyviä erityispiirteitä.

Olen itse ollut KAM-juridiikkaryhmän jäsen viime syksystä lähtien. Ryhmämme mielestä tietosuoja-asetuksen mahdollistama kansallinen liikkumavara tulisi hyödyntää täysimääräisesti, sillä muuten sanktioiden pelko voi johtaa ylimitotettuihin näyttö- ja käyttö-rajoihinkin ja jopa kokonaisten julkisella rahoituksella tuotettujen yhteisten palveluiden alasajo. Tallentuva kulttuurihistoriallinen aineisto köyhtyisi. Jos ainoastaan julkisuuden henkilöiden tietoja saisi

tallentaa, jäljelle jäisi vain ”virallisen historiankirjoitus”. Suomalaisen elämän monimuotoisuus, kuten kansanperinne, paikallishistoria, arjen historia sekä marginaaliryhmät, jäisi unohtuiksi.

Yksi keskeisimmistä huolen aiheista on se, että lakiluonnoksessa puhutaan varsin epämääräisesti ”yleisen edun mukaisista arkistointitarkoituksista”. Mitä tämä tarkkaan ottaen pitää sisällään eli millaisen arkistotoiminnan katsotaan palvelevan yleistä etua? TATTI-ryhmän mietinnössä todetaan ainoastaan, että ”yleisen edun mukaisen arkistointitarkoituksen osalta sääntelyn tarve selvitetään jatkotyössä”. Mietinnön perusteella näyttäisi siltä, ettei asiaa tarkenneta riittävästi yleislaissa vaan sen määrittely tehtäisiin eri organisaatioita koskevissa erillislaeissa. Tällöin on vaarana, että arkisto-organisaatiot joutuisivat keskenään eriarvoiseen asemaan, sillä Suomessa on paljon arkistoja, joiden toiminnasta ei ole lain tasoista sääteilyä. Tietosuojalain jatkovalmistelun kuluessa myös tällaisten organisaatioiden toimintamahdollisuudet tulisi turvata.

TATTI-ryhmän lakiluonnos vaatisi muutenkin monin paikoin täsmen- tämistä, sillä tietosuoja-asetus sisältää säännöksiä uusista ankarista sanktioista. Epäselvässä tilanteessa sanktioiden uhka johtaisi helposti ylivarovaisuuteen, mikä rajoittaisi tiedon liikkuvuutta ja kaventaisi turhaan arkistoinnin ja tutkimuksen mahdollisuuksia. KAM-juridiikkaryhmän muistiossa kysytäänkin mielestäni osuvasti: siirrymmekö

avoimesta ja yhteisestä kulttuuriperinnöstä kätettyyn ja tuhotuun.
Juha Henriksson

. AYJ1

Posti Green

FAILI!

FAILI on Liikearkistoyhdistyksen julkaisema ainoa suomalainen asiakirja- ja tiedonhallinnan sekä arkistoinnin ammattilehti. Lehti kertoo neljästi vuodessa monipuolisesti alan koti- ja ulkomaisista tapahtumista, ihmisistä ja ilmiöistä sekä tutkimuksesta ja koulutuksesta. Liikearkistoyhdistyksen **jäsenille Faili sisältyy jäsenmaksuun, yhteisöjäsenmaksuun** sisältyy **kaksi** Failin vuosikertaa.

Failin **tilaushinta** on **66 €** ja päätoimisille opiskelijoille **16,50 €**. Tilauksiin ja jakeluun liittyvissä asioissa ottakaa yhteyttä yhdistyksen sihteeriin sähköpostilla sihteeri@liikearkistoyhdistys.fi tai puhelimella 044 551 2029.

LIIKEARKISTOYHDISTYS

Asiakirjahallinnon teemapäivä

12.10.2017 klo 8.30–13

Hotelli Scandic Simonkenttä, Helsinki

Alustava ohjelma:

- 8.30 Ilmoittautuminen
- 9.00 Osio 1: Mitä pilvipalvelut ovat? Mitä etuja ja haittoja niiden käytöstä on? Juha Anttila, IITC Oy
- 9.30 Osio 2: Mitä dataa pilveen? Mitä eroja markkinoilla olevilla pilvipalveluilla on?
- 10.10 Kahvi
- 10.30 Osio 3: Case-tapaukset platform -ratkaisuista
- 12.00 Osio 4: Arkistointi ja pilvipalvelut. Aki Lassila, Disec Oy
- 12.30 Lounas (sisältyy teemapäivän hintaan)

Ohjelma päivittyy puhujien ja osioiden alkamisajankohtien suhteen. Tuorein tieto – sekä tietysti ilmoittautumishojeet – ovat Liikearkistoyhdistyksen verkkosivuilla osoitteessa

<http://www.liikearkistoyhdistys.fi/>

Teemapäivän hinta on jäsenille 300,00 € ja muille 400,00 €, kun ilmoittautuu 22.9.2017 mennessä. Tämän jälkeen hinnat ovat 350,00 €/450,00 €.
Hintoihin lisätään arvonlisävero 24 %.

www.disec.fi

DISECIN ARKISTOPALVELU

- Luotettavia arkistohallintaratkaisuja
- Tallennus- ja säilytyspalveluita
- Koulutusta ja konsultointia
- Digitointia

ASIAKKAITAMME: ELKA, Espoo, Helsinki, Päivälehti, Tampere, Turku, UKK, Xamk ja YLE

DISEC

ASiantuntevaa, ammattimaista ja ihmisläheistä palvelua vuodesta 2004